

СТРАХУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ: ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ

Ризик є ймовірністю настання, переважно, негативного наслідку певного явища, процесу. Господарська діяльність, по своїй суті, передбачає функціонування підприємства в умовах ризику з метою отримання прибутку. Тому в сучасних умовах господарювання вітчизняних підприємств актуалізується питання управління ризиками діяльності.

Одним із способів управління господарськими ризиками є їх страхування відповідними спеціалізованими компаніями, тобто зовнішнє страхування.

Як зазначають А.М. Мельников, О.А. Коваленко та Н.Б. Пундяк [1], найбільший збиток (втрати) спричиняють ризики, які залишаються не пізнаними людиною, тому фактор ризику та необхідність покриття можливого збитку (втрат), викликаного його проявом, обумовили потребу в страхуванні. Страхування дозволяє відгородити від випадковостей будь-яку людську діяльність у процесі пізнання природи й суспільства.

Ризик у страхуванні набуває особливого значення: 1) ризик – це конкретне явище або сукупність явищ, при настанні яких з раніше сформованого централізованого страхового фонду роблять виплати в натурально-речовій або грошовій формі; 2) ризик пов'язаний з конкретним застрахованим об'єктом. Подія або сукупність подій не розглядаються об'єктивно, самі по собі. Їх слід співвідносити із прийнятим на страхування об'єктом, де реалізується ризик; 3) ризик сполучений з ймовірністю загибелі або ушкодження об'єкта, прийнятого на страхування [1].

На сьогодні, страхові компанії України здійснюють страхування господарських ризиків у таких сферах бізнесу: девелопмент і будівництво, машинобудування, металургія, зв'язок і телекомунікації, сфера послуг, легка промисловість, агробізнес, харчова промисловість, оптова торгівля та рітейл, видобувна промисловість, транспорт і інфраструктура, фінансовий і банківський сектор, енергетика та ін.

Об'єктами страхування господарських ризиків є майно, яке належить підприємству на основі права власності або прийняте ним в господарче відання чи оперативне управління, оренду, лізинг, заставу, на зберігання, комісію, продаж або на інших підставах, які не суперечать чинному законодавству. До таких об'єктів слід віднести: будівлі, споруди; окремі приміщення; обладнання; машини та механізми; внутрішні комунікації; прилади та апарати; інвентар та технологічна оснастка; відео-, аудіо-, орг- та електронна техніка; меблі, предмети інтер'єру та внутрішнє оздоблення приміщень (включаючи віконне скло та вітрини); товари, сировина, матеріали та інше майно.

Поряд з цим, вузьке коло українських страхових компаній на особливих умовах здійснює страхування ймовірних збитків (втрат) від перерви у господарській діяльності внаслідок ризиків, на випадок яких страхується майно. Відповідно до цього, відшкодуванню підлягає: 1) втрачений прибуток підприємства в результаті перерви у господарській діяльності; 2) додаткові витрати – розумні та доцільні витрати, направлені на те, щоб запобігти зниженню суми товарообігу внаслідок настання страхового випадку. Збитки внаслідок перерви у господарській діяльності відшкодовуються тільки за умови, якщо вони стали наслідком причин (ризиків), на випадок яких були застраховані засоби виробництва (основні засоби) суб'єкта господарювання.

Для можливості отримання страхового відшкодування за застрахованими господарськими ризиками підприємства необхідне визнання одного з наступних страхових випадків, пов'язаних з втратою (загибеллю) або пошкодженням майна в результаті: пожежі (в т. ч. задимлення та пожежі внаслідок протиправних дій третіх осіб (підпалу)); вибуху (в т.ч. вибуху внаслідок протиправних дій третіх осіб); удару блискавки; падіння пілотованих літальних об'єктів або їхніх частин; стихійних лих; дії води; протиправних дій третіх осіб; розбиття шибок, вітрин та інших подібних споруджень; стороннього впливу, зокрема – безпосереднього наїзду наземних транспортних засобів або саморушних машин на застраховане майно, впливу водних транспортних засобів або самохідних плаваючих інженерних споруджень, дії ударної хвилі надзвукового літака.

Отже, ідентифікація майна (об'єктів майна) для можливості його страхування за договорами страхування ризиків господарської діяльності підприємства, визначення напрямків економічної діяльності та види ризиків, які підлягають страхуванню, а також окреслення страхових випадків, за умови яких здійснюється страхове відшкодування сприяє ідентифікації вищевказаного в системі об'єктів бухгалтерського обліку та його подальшому удосконаленні в ході управління ризиками на підприємстві.

Список використаної літератури:

Основи організації бізнесу : навч. посіб./ за заг. ред. А.М. Мельникова [А.М. Мельников, О.А. Коваленко, Н.Б. Пундяк]. – К. : "Центр учбової літератури", 2013. – 200 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1842112057072/ekonomika/strahuvannya_upravlinnya_rizikami_biznesi.